

A Bakonyi Természettudományi Múzeum Baráti Köre Közhasznú Egyesület

Egyesületünk csaknem 25 évvel ezelőtt, 1987-ben alakult meg Zircen. Létrehozásának alapvető célja az volt, hogy erkölcsi és anyagi támogatást nyújtson a Bakonyi Természettudományi Múzeum közművelődési és tudományos tevékenységéhez, népszerűsítse a kutató-, feldolgozó- és gyűjtőmunkát. Egyik fontos feladatunk a környezet- és természetvédelem ügyének segítése, a Bakony természeti értékeinek felkutatása, megismertetése és védelme. Ennek a kihívásnak eleget téve ismeretterjesztő előadásokat és kirándulásokat szervezünk, melyek során a természetvédelmi szemlélet erősítését és a hazai természeti értékeink megismerését tűzzük ki célul. Természetvédelmi táborokat, vetélkedőket, vándorkiállításokat szerveztünk, valamint középiskolások számára természetismereti szakköröket vezettünk.

A múzeum tudományos kutató munkáját is segítjük, a gyűjtemények fejlesztésében is szerepet vállalunk. Egyesületünk tagjai szakmai feladatokat is ellátnak, terepi kutatásokban is részt vesznek. Előadásainkkal kapcsolódunk világnapi programokhoz, mint a Föld Világnapja, amely során természeti értékeink bemutatását célozzuk meg. Programjainkon kívül ismeretterjesztő kiadványokat is megjelentetünk, ilyen volt a „Bakony - A természet kincsestára” című, a Bakony természeti értékeit ismeretterjesztő formában bemutató könyvecske is, melyben a térség védett növény- és állatfajainak listáját is közzé tettük. Tanár tagtársaink segítségével munkánkba bevonjuk a környék iskoláinak fiataljait is. Célunk egy olyan közösség kialakítása, amely az élő rendszerek megismerése során átérzi a környezetvédelem jelentőségét, a szabadidő ilyen irányú eltöltésének hasznosságát. Felhívjuk a figyelmet élővilágunk veszélyeztettségére, az emberi felelősségre.

Az eddigi tevékenységeinken felül több új projectet szeretnénk indítani, amihez kérnénk a szponzorok támogatását. Az adóigazoláson felül a projectekből származó eredményeket tudományos folyóiratokban, előadásokon ismertetnénk, ahol a támogatók is megjelenének.

A kért támogatásokat az alábbi projectekre fordítanánk.

Klímakutatás a Bakony-hegység barlangjaiban

4 éve tart a Bakony-hegység 5 barlangjában az élőlényvizsgálat. A klímakutatás napjaink igen fontos és népszerű természettudományos témája. Az bizonyos, hogy nem az elmúlt időszak produktuma ez a hibás kifejezés („klímaváltozás”), hanem egy öngerjesztő folyamat, amihez esetlegesen az emberi tevékenység is hozzájárult. Ez a folyamat mindenképpen be fog következni, csak az nem mindegy, hogy mikor és hogy hogyan ér minket. Ezekre a kérdésekre keresné a választ ez az a kísérleti kutatás, ami az állandó hőmérséklettel rendelkező barlangokra alapszik. A barlangokban több hőmérséklet- és légnyomásmérő szondát helyeznénk el, melyek egyenként kb. 20000 Ft. A mért adatokból próbálnánk meg egzakt következtetéseket levonni. A szondák lehetővé tennék a napi, vagy akár az óránkénti mintavételt is, és ezeket több napig, hétig tárolni. Mint minden klímakutatásnak, minimum 5 évig kell tartani. Erre azért van szükség, hogy minél nagyobb időszakra tudjuk alkalmazni a geostatistikai módszereket.

A Bakony-hegység Természeti Képe kutatási program

1962 óta egy több 10 fős társaság folytat kutatásokat a Bakony-hegység élő és élettelen értékeinek védelme érdekében. Munkájuk eredményeképpen minél részletesebb adatbázis készült a hegység növény és állatvilágáról, ásványairól és ősmaradványairól. A külső kutatók saját pénzüikön járják a Bakony vidékét és adják be az adataikat a Magyar Természettudományi Múzeum Bakonyi Természettudományi Múzeuma gyűjteményébe. A külső kutatókat kívánnánk ebből a forrásból támogatni (pl. utazási költség, eszköz- és anyagköltség).

Az „erdélyi elefánt”

Zirc testvérvárosában található az Erdővidék Múzeum, ahol a világ egyetlen legépebb masztodon csontvázát őrzik. Ennek a felbecsülhetetlen értékű ősmaradványnak a szakszerű kimentését - az egyesület jelenlegi titkára – a múzeum geológus Katona Lajos és kisebb csapata végezte. Az állat preparálása 2008-tól folyik kisebb-nagyobb megszakításokkal. Sajnos az elmúlt 2 évben a kiutazások anyagi okok miatt elmaradtak. Reményeink szerint az erdélyi óriás felépítésére és az állat magyarországi behozatalára sikerülne szponzort találni, ami nem kis hírverést és reklámot jelentene a támogatóknak. Összességében az állat rekonstrukciója 13-14 milliós forintba kerülne, de bízunk abban, hogy a romániai kormány rájön, hogy ez nem csak egy őslénytani ritkaság (hangsúlyoznám, hogy a világ egyetlen közel teljes csontváza), hanem potenciális turisztikai vonzerő is egyben! Amennyiben elkezdődnének a munkálatok, akkor a MTM Bakonyi Természettudományi Múzeumban is látható lenne ez a közel 3 méter magas és 6 méter hosszú monstrum. A projektben holland, román, francia és magyar geológusok is közreműködnek.

A pulai krátertó feltárása

Az 1980-as években nyitott pulai alginit bányából (Veszprém-megye) – más ritka fossziliák mellett – eddig legalább 8 orrszarvú csontvázrészlet került elő, legutóbb 2010-ben. A településtől nyugatra fekvő külfejtésben néhányszor tíz méter vastagságban tárul fel a főleg talajjavításra használt, magas szervesanyag és mikroelem tartalmú olajpala. Ez az alginitnek is nevezett speciális üledékes kőzet különböző szintekben, mintegy 50 méteres körzetben rejtette az eredetileg ép csontvázakat. Közülük kettőt a bányában dolgozó gépek szinte teljesen összetörttek, de a többi példány nagyobb összefüggő csontvázrészeit egyben sikerült kibontanunk. A leleteket az MTM Bakonyi Természettudományi Múzeum geológiai gyűjteményében őrizzük, jelenleg preparálás alatt állnak. 2011-ben egy nemzetközi kutatócsoport alakult (francia-magyar) erre a világhírű lelet-együttes feldolgozására. Nagy valószínűséggel mindegyik orrszarvú egy fajhoz tartozik, és azt sem tartjuk kizártnak, hogy új fajról van szó. Múlt év végén az orrszarvúak koponyáiról CT felvétel is készült, ami rendkívüli eredményeket származtatott.

A bányában további világszenzációnak számító őslénytani leletek, például **mohák**, melyek eddigi tudomásunk szerint még nem kerültek elő világon, és ízeltlábú állatok: **darazsak, pókok, poloskák, szitakötő-, kérész- és szúnyoglárvák, bogarak, termesz**, stb kerültek elő egészen káprázatos megtartásban. Ezeket tudományos ismeretterjesztő, illetve

nemzetközi folyóiratokban közölnék, melyek a világ minden természettudományos egyetemében és kutatóintézetében olvassák!

A kutatás során nagy hasznát tudnánk venni egy 10-15 méterre lehatoló magmintára képes fúróra, amivel 5-10 méteres hálóban tudnánk feltárni a bánya jelenlegi területét. Ezzel a vizsgálattal megelőzhetnénk egy újabb ösorrszarvú lelet megsemmisülését, de alkalmas lenne annak a kőzetnek a lehatárolására is, amiben ezeket a rovarokat találtuk. Egy kiszállás költsége a Pula bányába közel 15. 000 Ft. A szisztematikus gyűjtés miatt nagyjából évente legalább 40 alkalommal kellene ezt megtenni.

Mit tud nyújtani a Bakonyi Természettudományi Múzeum Baráti Köre a támogatás fejében

1. **A jog által ismert „adományozó szerződésben” feltüntetett összeget az adományozó (cégszerű vállalkozások pl.: Kft, Bt, Zrt, Nyrt., stb), teljes egészében költségként elszámolhatja, továbbá a támogatott összeg 20%-át leírhatja az adóalapjából.** (Közhasznú szervezetekről szóló törvény 1997.évi CLVI. törvény (adományozási formák); A társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (kedvezmény); A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (kedvezmény)).
2. Az egyesület a támogatásokat a kutatásokra fordítja, melyekből több tudományos publikáció készül magyar és nemzetközi folyóiratokban, melyekben megjelennek a köszönetnyilvánítás fejezetben, mint támogató. Ezekre a folyóiratokra előfizetnek a világ összes tudományos kutatóintézetei és egyetemei.
3. A kutatásaink eredményeiről nem csak a tudományos életben számolnánk be, hanem több hazai és nemzetközi sajtóban is szereplnénk, ahol mindenképpen megemlítenénk a támogatóinkat (pl: országos sajtótájékoztatók, előadássorozatok, országos múzeumi rendezvények (Múzeumok Majálisa, Múzeumok Őszi Fesztiválja, stb.) formájában.

Ez a rövid bemutatkozó levél remélem felkeltett az érdeklődésüket és adakozó kedvüket. Támogatásukkal sokkal hatékonyabbá tudnánk tenni a kutatásunkat és népszerűsíteni tudjuk a Bakony-hegység természeti kincseit. Amennyiben döntésükhöz több információra lenne szükségük, úgy az alábbi telefonszámon és email címen érdeklődhetnek. Amennyiben érdeklík az egyesület által készített kiadványok, kérem jelezzenek ezen az email-en, és küldünk Önöknek egy csomagot.

Támogatásukban bízva

Katona Lajos Tamás
titkár, a Bakonyi Természettudományi Múzeum geológusa

elérhetőségeink:

Katona Lajos: finci99@freemail.hu

30/419-6950

88/575-300